

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2008. gada 16. oktobrī*

Lieta C-298/07

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Bundesgerichtshof* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2007. gada 26. aprīlī un kas Tiesā reģistrēts 2007. gada 22. jūnijā, tiesvedībā

***Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände —
Verbraucherzentrale Bundesverband eV***

pret

deutsche internet versicherung AG.

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], tiesneši R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], E. Juhāss [*E. Juhász*], Dž. Arestis [*G. Arestis*] un J. Malenovskis [*J. Malenovský*] (referents),

* Tiesvedības valoda — vācu.

ģenerālvokāts D. Ruiss-Harabo Kolomers [*D. Ruiz-Jarabo Colomer*],
sekretārs R. Grass [*R. Grass*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände — Verbraucherzentrale Bundesverband eV* vārdā — H. Bitners [*H. Büttner*],
Rechtsanwalt,

— *deutsche internet versicherung AG* vārdā — J. Kummers [*J. Kummer*], *Rechtsanwalt*,

— Itālijas valdības vārdā — I. M. Bragulja [*I. M. Braguglia*], pārstāvis, kam palīdz
F. Arena [*F. Arena*], *avvocato dello Stato*,

— Polijas valdības vārdā — T. Novakovskis [*T. Nowakowski*], pārstāvis,

— Zviedrijas valdības vārdā — S. Johannesone [*S. Johannesson*], pārstāve,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — E. Montaguti [*E. Montaguti*] un Ž. Brauns [*G. Braun*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2008. gada 15. maija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 8. jūnija Direktīvas 2000/31/EK par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū (Direktīva par elektronisko tirdzniecību; OV L 178, 1. lpp.; turpmāk tekstā — “Direktīva”) 5. panta 1. punkta c) apakšpunktu.

- 2 Šis lūgums tika iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände — Verbraucherzentrale Bundesverband eV* (turpmāk tekstā — “*Bundesverband*”) un *deutsche internet versicherung AG* (turpmāk tekstā — “*DIV*”) par to, vai pakalpojumu sniedzējam, kas veic savu darbību vienīgi internetā, tā klientiem pat pirms līguma noslēgšanas ir jāpaziņo savs telefona numurs.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienų tiesiskais regulējums

3 Direktīvas 2. pantā ir paredzēts:

“Šajā direktīvā terminiem ir šādas nozīmes:

- a) “informācijas sabiedrības pakalpojumi”: pakalpojumi tādā nozīmē, kā noteikts 1. panta 2. punktā [Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 22. jūnija] Direktīvā 98/34/EK [ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu jomā (OV L 204, 37. lpp.)], kura grozīta ar [Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 20. jūlija] Direktīvu 98/48/EK [(OV L 217, 18. lpp.)];

- b) “pakalpojumu sniedzējs”: jebkura fiziska vai juridiska persona, kas sniedz informācijas sabiedrības pakalpojumu;

[..]

- d) “pakalpojuma saņēmējs”: jebkura fiziska vai juridiska persona, kas profesionālām vai citām vajadzībām izmanto informācijas sabiedrības pakalpojumu, jo īpaši ar mērķi iegūt informāciju vai padarīt to pieejamu;

[..].”

- 4 Direktīvas 5. panta 1. punktā ir noteikts:

“1. Papildus citām informācijas prasībām, ko nosaka Kopienu tiesības, dalībvalstis nodrošina, ka pakalpojumu sniedzējs pakalpojuma saņēmējiem un kompetentajām iestādēm viegli, tieši un pastāvīgi pieejamā veidā sniedz vismaz šādu informāciju:

- a) pakalpojuma sniedzēja nosaukums;
- b) pakalpojuma sniedzēja reģistrācijas ģeogrāfiskā adrese;
- c) informācija par pakalpojuma sniedzēju, ietverot tā elektroniskā pasta adresi, kas ļauj ar to ātri sazināties tiešā un efektīvā veidā;

[..].”

Valsts tiesiskais regulējums

- 5 2007. gada 26. februāra elektronisko mediju likuma (*Telemediengesetz*; *BGBI.* 2007 I, 179. lpp.) 5. panta 1. punkta 1. un 2. apakšpunktā ir paredzēts:

“1. Attiecībā uz elektroniskajiem medijiem, kas tiek sniegti komerc nolūkā un principā par atlīdzību, pakalpojumu sniedzēji viegli, tieši un pastāvīgi pieejamā veidā sniedz šādu informāciju:

- 1) pakalpojumu sniedzēju nosaukums un to reģistrācijas adrese, kā arī juridisko personu gadījumā to juridiskā forma, to pārstāvji un, ja ir sniegtas ziņas par sabiedrības kapitālu, tās pamatkapitāls, un, ja nav veiktas visas iemaksas, kopējā summa, kura vēl ir jāiemaksā pamatkapitālā;
- 2) informācija par pakalpojumu sniedzējiem, ietverot to elektroniskā pasta adresi, kas ļauj ar tiem ātri sazināties elektroniskā veidā [..].”

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

- 6 *DIV* ir sabiedrība, kas piedāvā transportlīdzekļu apdrošināšanu tikai ar interneta starpniecību. Tās tīmekļa vietnē šī sabiedrība ir norādījusi savu pasta adresi un elektroniskā pasta adresi, bet ne tālruņa numuru, kas tiek norādīts tikai pēc apdrošināšanas līguma noslēgšanas. Tomēr tie, kurus ir ieinteresējuši *DIV* pakalpojumi, var uzdot tai jautājumus, izmantojot internetā pieejamo pieprasījuma veidni, un saņemt atbildes pa elektronisko pastu.

- 7 *Bundesverband*, kas ir Vācijas Patērētāju tiesību aizsardzības apvienību federācija, tomēr uzskata, ka *DIV* savā tīmekļa vietnē ir jānorāda savs telefona numurs. Šī federācija norādīja, ka tas esot vienīgais veids, kā nodrošināt tiešu saziņu starp potenciālo klientu un šo apdrošināšanas sabiedrību. *Bundesverband* pret *DIV* cēla prasību *Landgericht Dortmund* (Dortmundes apgabaltiesa), lūdzot noteikt tai pienākumu pārtraukt sniegt patērētājiem apdrošināšanas pakalpojumu piedāvājumus, izmantojot internetu, bet neparedzot tiem iespējas tieši sazināties pa telefonu ar šo apdrošināšanas sabiedrību.

- 8 *Landgericht Dortmund* apmierināja *Bundesverband* prasību. Savukārt apelācijas instances tiesa to noraidīja. Šī apelācijas instances tiesa uzskatīja, ka nav jānorāda tālruņa numurs, lai klients un pakalpojumu sniedzējs varētu tieši sazināties. Šāda sazināšanās var tikt nodrošināta, izmantojot elektronisko pieprasījuma veidni, jo neviena trešā persona nevarētu iejaukties saziņā starp potenciālo klientu un *DIV*. Turklāt, tā kā *DIV* uz patērētāju uzdotajiem jautājumiem atbildes sniedza 30–60 minūšu laikā, arī prasība, ka saziņai jānotiek ātri, tika nodrošināta.

9 *Bundesverband* iesniedza kasācijas sūdzību (“Revision”) *Bundesgerichtshof* [Federālajā Augstākajā tiesā], lai tiktu atzīts, ka *DIV* ir pārkāpusi attiecīgo tiesisko regulējumu.

10 *Bundesgerichtshof* uzskata, ka, lai arī Direktīvas 5. panta 1. punkta c) apakšpunktā nav prasīts norādīt tālruņa numuru, šīs normas mērķis tomēr var noteikt šādu prasību. Turklāt Vācijā šis jautājums neesot viennozīmīgi atrisināts judikatūrā un doktrīnā. Papildus valdības likuma par elektronisko tirdzniecību (*Elektronischer Geschäftsverkehr-Gesetz*) motīvu izklāstā esot noteikta obligāta prasība norādīt tālruņa numuru. *Bundesgerichtshof* arī norāda, ka saruna mutvārdos reāla dialoga veidā ir iespējama vienīgi tad, ja tiek izmantots telefons.

11 Taču prasības, kas izriet no pienākuma atbildēt uz potenciālo klientu telefona zvaniem, rezultātā *DIV* esot jāmaina savs komercdarbības veids, kas ir iegūt klientus, izmantojot vienīgi internetu, tādējādi riskējot ar to, ka tiek aizkavēta elektroniskās tirdzniecības veicināšana. Turklāt maksas tālruņa numurs atbaidīs patērētāju sazināties ar pakalpojumu sniedzēju, un tā rezultātā šāds saziņas veids nebūs efektīvs.

12 Šādos apstākļos *Bundesgerichtshof* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai saskaņā ar Direktīvas 5. panta 1. punkta c) apakšpunktu pakalpojumu sniedzējam pirms līguma noslēgšanas ar pakalpojumu saņēmēju ir jānorāda tālruņa numurs, lai nodrošinātu ātru sazināšanos tiešā un efektīvā veidā?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noraidošā:

- a) Vai saskaņā ar Direktīvas 5. panta 1. punkta c) apakšpunktu pakalpojumu sniedzējam pirms līguma noslēgšanas ar pakalpojumu saņēmēju papildus elektroniskā pasta adresei ir jānorāda vēl otra sazināšanās iespēja?

- b) Ja atbilde ir apstiprinoša: vai ir pietiekami, ka pakalpojumu sniedzējs kā otru sazināšanās iespēju nodrošina pieprasījuma veidni, ar kuras starpniecību pakalpojumu saņēmējs, izmantojot internetu, var vērsties pie pakalpojumu sniedzēja, un atbilde uz pieteikumu tiek sniegta, nosūtot elektronisko pastu?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 13 Iesniedzējtiesa, uzdodot šos jautājumus, kuri ir izvērtējami kopā, būtībā jautā, vai Direktīvas 5. panta 1. punkta c) apakšpunkts ir interpretējams tādējādi, ka pakalpojumu sniedzējam pirms līguma noslēgšanas ar pakalpojumu saņēmēju papildus elektroniskā pasta adresei ir jānorāda vēl cita sazināšanās iespēja, un, ja šāds pienākums ir, vai obligāti ir jābūt norādītam tālruņa numuram, vai arī pietiek ar to, ka ir nodrošināta elektroniskā pieprasījuma veidne.

- 14 *Bundesverband*, kā arī Itālijas valdība uzskata, ka pakalpojumu sniedzējam papildus elektroniskā pasta adresei pakalpojumu saņēmējam ir jānorāda citas sazināšanās iespējas. *DIV*, Polijas un Zviedrijas valdības, kā arī Eiropas Kopienu Komisija pārstāv citu viedokli.
- 15 Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, interpretējot Kopienu tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās teksts, bet arī tās konteksts un tiesību aktā, kurā šī norma ir ietverta, izvirzītie mērķi (cita starpā skat. 2000. gada 18. maija spriedumu lietā C-301/98 *KVS International*, *Recueil*, I-3583. lpp., 21. punkts; 2000. gada 19. septembra spriedumu lietā C-156/98 Vācija/Komisija, *Recueil*, I-6857. lpp., 50. punkts; 2006. gada 6. jūlija spriedumu lietā C-53/05 Komisija/Portugāle, Krājums, I-6215. lpp., 20. punkts, un 2006. gada 23. novembra spriedumu lietā C-300/05 *ZVK*, Krājums, I-11169. lpp., 15. punkts).
- 16 Saskaņā ar Direktīvas 5. panta 1. punkta c) apakšpunktu pakalpojumu sniedzējam pakalpojuma saņēmējiem jāsniedz minimāla informācija, kurā ir iekļautas ziņas par šo pakalpojumu sniedzēju, ietverot tā elektroniskā pasta adresi, kas pakalpojumu saņēmējiem ļautu ātri sazināties tiešā un efektīvā veidā ar pakalpojumu sniedzēju.
- 17 Tādējādi no minētā 5. panta 1. punkta c) apakšpunkta teksta un it īpaši no vārdkopas “ietverot” izriet, ka Kopienu likumdevējs ir vēlējis, lai pakalpojumu sniedzējs papildus savai elektroniskā pasta adresei pakalpojumu saņēmējiem norādītu citas ziņas, kas ļautu sasniegt šajā normā paredzēto rezultātu.
- 18 Šādu gramatisko interpretāciju apstiprina Direktīvas 5. panta 1. punkta c) apakšpunkta konteksts. Saskaņā ar Direktīvas 5. panta 1. punkta b) apakšpunktu kā viena no ziņām, kas pakalpojumu sniedzējam ir jāsniedz pakalpojumu saņēmējiem, ir minēta tā

ģeogrāfiskā adrese. Līdz ar to no šīs pēdējās minētās normas teksta nepārprotami izriet, ka Kopienų likumdevējs nav vēlējis, lai sazināšanās ar pakalpojumu sniedzēju notiktu vienīgi ar elektroniskā pasta starpniecību, bet gan vēlēties pakalpojumu saņēmējiem piedāvāt iespēju sazināties ar pasta adreses starpniecību.

- 19 Attiecībā uz Direktīvā izvirzītajiem mērķiem, pirmkārt, ir jānorāda, ka saskaņā ar tās 1. panta 1. punktu, kā arī trešo līdz sesto un astoto apsvērumu šīs direktīvas mērķis ir veicināt informācijas sabiedrības pakalpojumu attīstību un izcelt iespējas, kuras elektroniskajai tirdzniecībai piedāvā kopējais tirgus.
- 20 Lai arī Kopienų likumdevējs ir vēlējis veicināt elektroniskās tirdzniecības attīstību, tomēr ne no viena Direktīvas apsvēruma neizriet, ka Kopienų likumdevējs ir vēlējis elektronisko tirdzniecību izolēt no pārējā kopējā tirgus. Līdz ar to Direktīvas 5. panta 1. punkta c) apakšpunktā iekļautā norāde uz “elektroniskā pasta adresi” parāda Kopienų likumdevēja vēlmi nodrošināt, ka pakalpojumu sniedzējs pakalpojumu saņēmējiem obligāti sniegs šīs ziņas, ar kuru palīdzību var sazināties elektroniskā veidā, kas tomēr nenozīmē, ka Kopienų likumdevējs ir vēlējis atteikties no citiem sazināšanās veidiem, kas nenotiek elektroniskā veidā un kas var tikt izmantoti papildus.
- 21 Ja attiecīgā gadījumā nav iespējams izmantot citu sazināšanās veidu, pakalpojumu saņēmējiem — gadījumā, kad pēc sazināšanās elektroniskā veidā ar pakalpojumu sniedzēju tiem īslaicīgi nav pieejas elektroniskajam tīklam, — varētu nebūt iespējams noslēgt līgumu un tādējādi tie būtu izslēgti no tirgus. Šī izslēgšanas iespēja var pavājināt un nošķirt attiecīgo nozari no pārējā tirgus, un tādējādi tā var kavēt iekšējā tirgus darbību, atņemot Direktīvai daļu no tās lietderības.

- 22 Otrkārt, Direktīvā, kā tas it īpaši izriet no tās 1. panta 3. punkta, kā arī septītā, desmitā un vienpadsmitā apsvēruma, ir paredzēts arī nodrošināt patērētāju interešu aizsardzību. Šāda aizsardzība ir jānodrošina jebkurā brīdī, kad pakalpojumu sniedzējs sazinās ar pakalpojumu saņēmējiem.
- 23 No tā izriet, ka tiktāl, ciktāl pakalpojumu sniedzēja sniegtās ziņas ļauj pakalpojumu saņēmējiem izvērtēt to nākotnē uzņemamo saistību apjomu, it īpaši izslēdzot tiem tādu kļūdu iespējas, kuru rezultātā var tikt noslēgts neizdevīgs līgums, pirms līguma noslēgšanas var arī izrādīties vajadzīga papildu sazināšanās iespēja.
- 24 Turklāt tas, ka pakalpojumu saņēmējiem tiek dota papildu sazināšanās iespēja, kura attiecīgā gadījumā nenotiek elektroniskā veidā, nevar tikt uzskatīts par smagu ekonomisku nastu pakalpojumu sniedzējam, kurš savus pakalpojumus piedāvā internetā. Šāds pakalpojumu sniedzējs parasti vērsas pie patērētājiem, kuriem ir vienkārša pieeja elektroniskajam tīklam un kuri pazīst šāda veida sazināšanos. Līdz ar to tikai izņēmuma gadījumos sazināšanās elektroniskā veidā būs jāaizstāj ar sazināšanos, kura nenotiek elektroniskā veidā.
- 25 No visiem šiem apsvērumiem izriet, ka saskaņā ar Direktīvas 5. panta 1. punkta c) apakšpunktu pakalpojumu sniedzējam papildus pakalpojumu sniedzēja elektroniskā pasta adresei ir jānodrošina pakalpojumu saņēmējiem ātra sazināšanās tiešā un efektīvā veidā.
- 26 Līdz ar to ir jāuzdod jautājums par to, vai informācijā, kas pakalpojuma saņēmējiem dod iespēju izmantot šo citu sazināšanās veidu, obligāti ir jāiekļauj tālruņa numurs.

- 27 Pretēji *DIV*, Polijas un Zviedrijas valdībām, kā arī Komisijai *Bundesverband* un Itālijas valdība uzskata, ka pakalpojumu sniedzējam pakalpojuma saņēmējiem ir jānorāda savs tālruņa numurs, jo vienīgi saziņa pa tālruni var izpildīt tiešas un efektīvas sazināšanās prasības Direktīvas nozīmē. Sazināšanās tiešā veidā uzreiz nozīmē sazināšanos ar personu un efektīvu sazināšanos, kas nav nosūtītās informācijas apstrāde vēlāk, bet gan gandrīz vai acumirkīga apstrāde.
- 28 Nav šaubu, ka telefonsaruna var tikt uzskatīta par sazināšanos tiešā un efektīvā veidā, pat ja tā nav taustāma un pēc tam, kad tā ir beigusies, tās saturs principā nav pierādāms.
- 29 Šajā sakarā vispirms jānorāda, ka jēdziens “tiešā veidā” Direktīvas 5. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē uzreiz nenozīmē sarunu mutvārdos, proti, reālu dialogu, bet nozīmē vienīgi to, ka nav starposma.
- 30 Turklāt sazināšanās efektīvā veidā nenozīmē, ka atbilde uz uzdoto jautājumu ir acumirkīga. Tieši pretēji, jāuzskata, ka sazināšanās ir notikusi efektīvā veidā, ja ar sazināšanās palīdzību var saņemt atbilstošu informāciju termiņā, kas atbilst saņēmēja leģitīmajām vajadzībām vai cerībām.
- 31 Acīmredzami, ka bez tālruņa ir arī citi sazināšanās veidi, kuri var izpildīt Direktīvas 5. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētos tiešas un efektīvas sazināšanās kritērijus, proti, ka sazināšanās notiek bez starposma un ir pietiekami vienmērīga, kā, piemēram, sazināšanās, kas notiek personisko kontaktu veidā pakalpojumu sniedzēja telpās ar atbildīgo personu vai, izmantojot faksu.

- 32 Ņemot vērā visu šo iepriekš minēto, informācijā, kas dod iespēju izmantot šo citu sazināšanās veidu un kas pakalpojumu sniedzējam ir jānorāda pakalpojuma saņēmējiem pirms līguma noslēgšanas ar tiem, obligāti nav jābūt iekļautam tālruņa numuram.
- 33 Ar iepriekš minētās analīzes ietvaros sniegtajām atbildēm var atbildēt arī uz jautājumu par to, vai elektroniskā pieprasījuma veidne, ar kuras palīdzību pakalpojuma saņēmējs internetā var vērsties pie pakalpojumu sniedzēja, kurš atbildi sniedz, izmantojot elektronisko pastu, izpilda Direktīvas prasības.
- 34 *Bundesverband*, kurai pēc būtības pievienojas Itālijas valdība, uzskata, ka elektroniskā pieprasījuma veidne nav atbilstoša, jo ar tās palīdzību nevar nodrošināt ātru sazināšanos tiešā un efektīvā veidā. Savukārt *DIV* un Komisija norāda, ka šāda veidne ir pietiekama, it īpaši tāpēc, ka Direktīvā netiek prasīta “paralēla un vienlaicīga” sazināšanās.
- 35 Taisnība, ka elektroniskā pieprasījuma veidne var tikt uzskatīta par sazināšanos tiešā un efektīvā veidā Direktīvas 5. panta 1. punkta c) apakšpunkta nozīmē, ja, kā tas pamata lietā izriet no lietas materiāliem, pakalpojumu sniedzējs atbild uz patērētāju uzdotajiem jautājumiem 30–60 minūšu laikā.
- 36 Tomēr gadījumos, kas vairāk ir izņēmuma gadījumi, kuros pakalpojuma saņēmējam pēc sazināšanās elektroniskā veidā ar pakalpojumu sniedzēju dažādu iemeslu dēļ, piemēram, ceļojuma, atvaļinājuma vai darba komandējuma dēļ, nav pieejas elektroniskajam tīklam, sazināšanās, izmantojot elektronisko pieprasījuma veidni, vairs nevar tikt uzskatīta par efektīvu Direktīvas 5. panta 1. punkta c) apakšpunkta nozīmē.

- 37 Tā kā minētā pieprasījuma veidne arī ir sazināšanās elektroniskā veidā, pienākums izmantot pieprasījuma veidni internetā šādos gadījumos neļauj saglabāt vienmērīgu un līdz ar to efektīvu sazināšanos starp pakalpojumu sniedzēju un pakalpojuma saņēmēju, kas ir pretrunā Direktīvas 5. panta 1. punkta c) apakšpunktam.
- 38 Šī sprieduma 36. punktā minētajos gadījumos tas, ka ir norādīta elektroniskā pieprasījuma veidne, neatbilst arī Kopienu likumdevēja vēlmei, kurš — kā tas tika minēts šī sprieduma 20. punktā — ir vēlējies veicināt elektroniskās tirdzniecības attīstību, bet nav vēlējies izolēt pārējo iekšējo tirgu.
- 39 Līdz ar to šādos gadījumos pakalpojumu sniedzējam pēc pakalpojuma saņēmēja pieprasījuma ir jānodrošina sazināšanās veids, kas nenotiek elektroniskā veidā un kas pakalpojuma saņēmējam ļauj sazināties efektīvā veidā.
- 40 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem jāatbild šādi: Direktīvas 5. panta 1. punkta c) apakšpunkts ir interpretējams tādējādi, ka pakalpojumu sniedzējam pirms līguma noslēgšanas ar pakalpojumu saņēmējiem papildus savai elektroniskā pasta adresei ir jāsniedz cita informācija, kas nodrošina ātru sazināšanos tiešā un efektīvā veidā. Šai informācijai obligāti nav jābūt tālruņa numuram. Tā var būt elektroniskā pieprasījuma veidne, kuru izmantojot, pakalpojuma saņēmēji internetā var vērsties pie pakalpojumu sniedzēja un uz kuru pakalpojumu sniedzējs atbild, izmantojot elektronisko pastu, izņemot gadījumus, kad pakalpojuma saņēmējs, kuram pēc sazināšanās elektroniskā veidā ar pakalpojumu sniedzēju nav pieejas elektroniskajam tīklam, lūdz pakalpojumu sniedzējam izmantot citu sazināšanās veidu, kas nenotiek elektroniskā veidā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 41 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturrtā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 8. jūnija Direktīvas 2000/31/EK par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū (“Direktīva par elektronisko tirdzniecību”) 5. panta 1. punkta c) apakšpunkts ir interpretējams tādējādi, ka pakalpojumu sniedzējam pirms līguma noslēgšanas ar pakalpojumu saņēmējiem papildus savai elektroniskā pasta adresei ir jāsniedz cita informācija, kas nodrošina ātru sazināšanos tiešā un efektīvā veidā. Šai informācijai obligāti nav jābūt tālruņa numuram. Tā var būt elektroniskā pieprasījuma veidne, kuru izmantojot, pakalpojuma saņēmēji internetā var vērsties pie pakalpojumu sniedzēja un uz kuru pakalpojumu sniedzējs atbild, izmantojot elektronisko pastu, izņemot gadījumus, kad pakalpojuma saņēmējs, kuram pēc sazināšanās elektroniskā veidā ar pakalpojumu sniedzēju nav pieejas elektroniskajam tīklam, lūdz pakalpojumu sniedzējam izmantot citu sazināšanās veidu, kas nenotiek elektroniskā veidā.

[Paraksti]